NN 47/2020 (17.4.2020.), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOJ NARODNOJ BANCI

Proglašavam Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 7. travnja 2020.

Klasa: 011-01/20-01/54
Urbroj: 71-06-01/1-20-2
Zagreb, 9. travnja 2020.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Zoran Milanović, v. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O HRVATSKOJ NARODNOJ BANCI

Članak 1.

Zakonu o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/08. i 54/13.) u članku 1. stavku 1. podstavku 3. na kraju rečenice riječ: »i« briše se.

Iza podstavka 3. dodaju se novi podstavak 4. i podstavak 5. koji glase:

» – zadaci i nadležnosti Hrvatske narodne banke u okviru bliske suradnje s Europskom središnjom bankom,

– zadaci i nadležnosti Hrvatske narodne banke u suradnji s Jedinstvenim sanacijskim odborom i«.

Dosadašnji podstavak 4. postaje podstavak 6.

Članak 2.

Naslov iznad članka 1.a mijenja se i glasi: »Provedba uredbi Europske unije«.

Članak 1.a mijenja se i glasi:

»Ovim se Zakonom osigurava provedba sljedećih uredbi Europske unije:

– Uredba Vijeća (EZ) br. 1338/2001 od 28. lipnja 2001. koja propisuje mjere potrebne za zaštitu eura od krivotvorenja (SL L 181, 4. 7. 2001.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 44/2009 od 18. prosinca 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1338/2001 o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja (SL L 17, 22. 1. 2009.) i ispravljena Ispravkom Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2009 od 18. prosinca 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1338/2001 o utvrđivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja (SL L 17, 22. 1. 2009.) (Posebno izdanje Službenog lista Europske unije 19/Sv. 11 od 29. listopada 2013.; u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1338/2001),

– Uredba Vijeća (EZ) br. 1339/2001 od 28. lipnja 2001. kojom se proširuju učinci Uredbe Vijeća (EZ) 1338/2001 koja propisuje mjere potrebne za zaštitu eura od krivotvorenja i na one države članice koje nisu usvojile euro kao jedinstvenu valutu (SL L 181, 4. 7. 2001.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom Vijeća (EZ) br. 45/2009 od 18. prosinca 2008. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1339/2001 o proširenju učinaka Uredbe (EZ) br. 1338/2001 o propisivanju mjera potrebnih za zaštitu eura od krivotvorenja na one države članice koje nisu prihvatile euro kao svoju jedinstvenu valutu (u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1339/2001),

– Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29. 10. 2013.; u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013) i

– Uredba (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 225, 30. 7. 2014.; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 806/2014).«.

Članak 3.

U članku 2. dosadašnji stavci 10. i 11. brišu se.

Iza stavka 9. dodaje se stavak 10. koji glasi:

»(10) Lokacije, građevine trezora i trezorsko poslovanje Hrvatske narodne banke od posebne su važnosti za financijske, gospodarske i sigurnosne interese Republike Hrvatske te za obranu Republike Hrvatske.«.

Članak 4.

Članak 4. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatska narodna banka je samostalna i neovisna u okviru Ustava i zakona u cjelokupnosti poslova iz svoje nadležnosti, što se osobito očituje u:

– utvrđivanju i provođenju monetarne i devizne politike,

– držanju i upravljanju međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske,

– izdavanju novčanica i kovanog novca,

– izdavanju i oduzimanju odnosno ukidanju odobrenja i suglasnosti te donošenju drugih rješenja u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija i poslovanje kreditnih unija, pružatelja platnih usluga, izdavatelja elektroničkog novca i platnih sustava, platni promet, izdavanje elektroničkog novca te devizno poslovanje i poslovanje ovlaštenih mjenjača,

– obavljanju supervizije i nadzora u skladu sa zakonima kojima se uređuje poslovanje kreditnih institucija i poslovanje kreditnih unija, pružatelja platnih usluga, izdavatelja elektroničkog novca i platnih sustava, platni promet i izdavanje elektroničkog novca,

– provođenju ovlasti za sanaciju u skladu s propisima kojima se uređuje sanacija kreditnih institucija,

– vođenju računa kreditnih institucija i obavljanju platnog prometa po tim računima, davanju kredita kreditnim institucijama i primanju u depozit sredstava kreditnih institucija,

– uređivanju i unapređivanju platnog prometa i osiguravanju njegova nesmetanog funkcioniranja,

– obavljanju zakonom utvrđenih poslova za Republiku Hrvatsku,

– donošenju podzakonskih propisa u poslovima iz svoje nadležnosti,

– provođenju makrobonitetne politike radi pridonošenja očuvanju stabilnosti financijskog sustava u cjelini i

– obavljanju ostalih zakonom utvrđenih poslova.

(2) Zadatke iz stavka 1. podstavaka 4. i 5. ovoga članka u dijelu koji se odnosi na kreditne institucije Hrvatska narodna banka izvršava u okviru bliske suradnje s Europskom središnjom bankom u skladu s člankom 7. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 i dijelom IX. Uredbe (EU) br. 468/2014 Europske središnje banke od 16. travnja 2014. o uspostavljanju okvira za suradnju unutar jedinstvenog nadzornog mehanizma između Europske središnje banke i nacionalnih nadležnih tijela te s nacionalnim imenovanim tijelima (Okvirna uredba o SSM-u SL L 141/1, 14. 5. 2014.; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 468/2014).

(3) Zadatke iz stavka 1. podstavka 6. ovoga članka Hrvatska narodna banka izvršava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma utvrđenog Uredbom (EU) br. 806/2014.«.

Članak 5.

U članku 7. stavak 1. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatska narodna banka može biti članica međunarodnih institucija i organizacija nadležnih za područja monetarne politike, devizne politike, platnog prometa, supervizije i sanacije kreditnih institucija i ostala područja iz njezina djelokruga i sudjelovati u njihovu radu, osim kad je to članstvo u suprotnosti s:

– bliskom suradnjom uspostavljenom s Europskom središnjom bankom u skladu s člankom 7. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 ili

– sudjelovanjem u jedinstvenom sanacijskom mehanizmu utvrđenim Uredbom (EU) br. 806/2014.«.

Članak 6.

U članku 8. stavku 2. riječi: »supervizije i nadzora« zamjenjuju se riječima: »supervizije, nadzora i sanacije«, a riječ: »grubom« zamjenjuje se riječju: »krajnjom«.

U stavku 3. riječ: »grubom« zamjenjuje se riječju: »krajnjom«.

Članak 7.

U članku 13. ispred riječi: »Hrvatska narodna banka« dodaje se oznaka stavka: »(1)«.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

»(2) Kamatna stopa za novčana sredstva koja je Hrvatska narodna banka primila u depozit može biti negativna.«.

Članak 8.

U članku 18. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

»(2) Međunarodne pričuve Republike Hrvatske čine svi oblici imovine u stranoj valuti i plemenite kovine. Pojam imovine u stranoj valuti uključuje vrijednosne papire i svu drugu imovinu u konvertibilnoj valuti nerezidentnog dužnika ili obračunskoj jedinici neovisno o obliku u kojem se drži.

(3) Radi upravljanja međunarodnim pričuvama Republike Hrvatske, Hrvatska narodna banka može kupovati i prodavati promptno i na rok te na drugi način stjecati oblike imovine iz stavka 2. ovoga članka.«.

Članak 9.

U članku 42. stavak 3. mijenja se i glasi:

»(3) U sklopu opće nadležnosti iz stavka 2. ovoga članka Savjet Hrvatske narodne banke osobito je nadležan za:

1) utvrđivanje monetarne i devizne politike,

2) donošenje financijskog plana Hrvatske narodne banke,

3) donošenje izvješća iz članka 62. ovoga Zakona,

4) donošenje Statuta Hrvatske narodne banke,

5) utvrđivanje uvjeta odobravanja kredita kreditnim institucijama,

6) utvrđivanje kamatnih stopa Hrvatske narodne banke i naknada za usluge Hrvatske narodne banke,

7) utvrđivanje osnovice za obračunavanje obvezne pričuve i stope obvezne pričuve, kao i načina, uvjeta i rokova udovoljavanja obvezi izdvajanja i održavanja obvezne pričuve i uvjeta korištenja obveznom pričuvom,

8) izdavanje i ukidanje odobrenja za rad kreditnim institucijama sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i podružnicama kreditnih institucija sa sjedištem izvan Republike Hrvatske i za obavljanje pojedinih poslova te odobrenja za stjecanje dionica kreditnih institucija u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija,

9) davanje suglasnosti za pripajanje, spajanje i druge statusne promjene kreditnih institucija u skladu sa zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija,

10) davanje i ukidanje suglasnosti za imenovanje predsjednika i članova uprava i nadzornih odbora kreditnih institucija, u skladu sa zakonom kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija,

11) donošenje podzakonskih propisa kojima se uređuje devizno poslovanje pravnih i fizičkih osoba i poslovanje ovlaštenih mjenjača,

12) izdavanje i ukidanje odobrenja za rad platnih sustava i donošenje podzakonskih propisa kojima se propisuje način njihova rada,

13) odlučivanje o apoenima i obilježjima novčanica i kovanog novca i njihovu puštanju u optjecaj i povlačenju iz optjecaja,

14) određivanje strategije i politike upravljanja međunarodnim pričuvama,

15) odlučivanje o članstvu Hrvatske narodne banke u međunarodnim institucijama i organizacijama,

16) odlučivanje o osnivanju i zatvaranju podružnica i predstavništava Hrvatske narodne banke,

17) odlučivanje da kreditna institucija propada ili će vjerojatno propasti i

18) odlučivanje o davanju prijedloga za otvaranje postupka sanacije nad kreditnom institucijom ili odlučivanje o davanju prijedloga za pokretanje stečajnog postupka nad kreditnom institucijom ili odlučivanje o pokretanju postupka prisilne likvidacije kreditne institucije.«.

Iza stavka 3. dodaju se novi stavci 4. i 5. koji glase:

»(4) Savjet Hrvatske narodne banke nadležnosti iz stavka 3. točaka 8., 9., 10. i 17. ovoga članka ostvaruje u okviru bliske suradnje uspostavljene s Europskom središnjom bankom u skladu s člankom 7. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 i dijelom IX. Uredbe (EU) br. 468/2014.

(5) Savjet Hrvatske narodne banke nadležnosti iz stavka 3. točke 18. ovoga članka ostvaruje u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma utvrđenog Uredbom (EU) br. 806/2014.«.

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 6. i 7.

Članak 10.

U članku 43. stavak 2. mijenja se i glasi:

»(2) Guverner Hrvatske narodne banke:

1) upravlja i rukovodi poslovanjem Hrvatske narodne banke,

2) organizira rad Hrvatske narodne banke,

3) predstavlja i zastupa Hrvatsku narodnu banku,

4) propisuje pobliže uvjete i način obavljanja supervizije i nadzora, vrste, rokove, redoslijed i postupak poduzimanja mjera prema kreditnim institucijama,

5) donosi rješenja u postupku supervizije i nadzora nad kreditnim institucijama,

6) provodi makrobonitetnu politiku i donosi podzakonske propise, preporuke, odluke i rješenja iz područja makrobonitetne politike,

7) donosi akte o funkcioniranju i razvoju informacijskog sustava Hrvatske narodne banke,

8) imenuje i razrješava osobe s posebnim ovlastima i odgovornostima u Hrvatskoj narodnoj banci,

9) donosi opći akt o unutrašnjem ustroju i sistematizaciji radnih mjesta u Hrvatskoj narodnoj banci i opće akte kojima se utvrđuju prava, obveze i odgovornosti zaposlenika Hrvatske narodne banke,

10) donosi podzakonske propise, odluke i opće akte iz djelokruga Hrvatske narodne banke koji zakonom nisu stavljeni u nadležnost Savjeta Hrvatske narodne banke,

11) odlučuje o drugim pitanjima za koja je prema ovom Zakonu, drugim zakonima i propisima nadležan, kao i o pitanjima za koja ga ovlasti Savjet Hrvatske narodne banke,

12) propisuje pobliže uvjete i način provedbe sanacijskog nadzora te postupak nalaganja mjera prema kreditnim institucijama u postupku sanacijskog nadzora i

13) donosi rješenja u postupku sanacijskog nadzora nad kreditnim institucijama.«.

Iza stavka 2. dodaju se novi stavci 3. i 4. koji glase:

»(3) Guverner Hrvatske narodne banke nadležnosti iz stavka 2. točaka 4. i 5. ovoga članka ostvaruje u okviru bliske suradnje uspostavljene s Europskom središnjom bankom u skladu s člankom 7. Uredbe Vijeća (EU) br. 1024/2013 i dijelom IX. Uredbe (EU) br. 468/2014.

(4) Guverner Hrvatske narodne banke nadležnosti iz stavka 2. točaka 12. i 13. ovoga članka ostvaruje u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma utvrđenog Uredbom (EU) br. 806/2014.«.

Dosadašnji stavci 3. do 6. postaju stavci 5. do 8.

Članak 11.

U članku 52. iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

»(5) Općim aktom Hrvatske narodne banke određuju se radna mjesta za koja je, zbog visokog stupnja osjetljivosti, kao poseban uvjet za zasnivanje radnog odnosa potrebno provesti temeljnu sigurnosnu provjeru kandidata. Temeljnu sigurnosnu provjeru kandidata provodi nadležna sigurnosno-obavještajna agencija, i to na zahtjev Hrvatske narodne banke, a u skladu s posebnim zakonom kojim se uređuju sigurnosne provjere.«.

Članak 12.

Naslov iznad članka 55. mijenja se i glasi: »Opće pričuve Hrvatske narodne banke«.

Članak 55. mijenja se i glasi:

»(1) Opće pričuve Hrvatske narodne banke formiraju se radi pokrića općih rizika poslovanja Hrvatske narodne banke.

(2) Donji iznos općih pričuva određuje Savjet Hrvatske narodne banke odlukom.«.

Članak 13.

Iza članka 55. dodaju se naslovi iznad članaka i članci 55.a i 55.b koji glase:

»Revalorizacijski računi

Članak 55.a

(1) Hrvatska narodna banka formira revalorizacijske račune radi ponovnog vrednovanja imovine i obveza u skladu sa Smjernicom (EU) 2016/2249 Europske središnje banke od 3. studenoga 2016. o pravnom okviru za računovodstvo i financijsko izvještavanje u Europskom sustavu središnjih banaka (ESB/2016/34).

(2) Revalorizacijske račune čije formiranje nije uređeno smjernicom iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka formirat će u skladu s važećim Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja utvrđenim od strane Europske komisije i objavljenim u Službenom listu Europske unije.

Rezervacije za financijske rizike

Članak 55.b

Hrvatska narodna banka može formirati rezervacije za financijske rizike u skladu s odlukom koju donosi Savjet Hrvatske narodne banke.«.

Članak 14.

Naslov iznad članka 56. mijenja se i glasi: »Dobit ili gubitak Hrvatske narodne banke«.

Članak 56. mijenja se i glasi:

»Dobit ili gubitak Hrvatske narodne banke izračunava se za svaku financijsku godinu kao razlika između ukupnih prihoda i ukupnih rashoda Hrvatske narodne banke.«.

Članak 15.

Naslov iznad članka 57. mijenja se i glasi: »Raspored dobiti i pokrivanje gubitka«.

Članak 57. mijenja se i glasi:

»(1) Dobit Hrvatske narodne banke iskazana u financijskoj godini raspoređuje se u opće pričuve i u korist državnog proračuna sukladno odluci Savjeta Hrvatske narodne banke.

(2) Dobit Hrvatske narodne banke raspoređuje se na način da se 20% dobiti rasporedi u opće pričuve, a 80% dobiti je prihod državnog proračuna.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ako visina općih pričuva na posljednji dan financijske godine bude niža od donjeg iznosa općih pričuva utvrđenog sukladno članku 55. stavku 2. ovoga Zakona, Savjet Hrvatske narodne banke donijet će odluku da se u opće pričuve raspoređuje iznos dobiti potreban za dostizanje donjeg iznosa općih pričuva, dok se preostala dobit raspoređuje sukladno stavku 2. ovoga članka.

(4) Gubitak Hrvatske narodne banke najprije se pokriva iz općih pričuva.

(5) Ako je gubitak Hrvatske narodne banke veći od iznosa općih pričuva, iznos gubitka koji prelazi visinu općih pričuva pokrit će se iz dobiti narednih godina.

(6) Dobit koju će Hrvatska narodna banka iskazati u narednim godinama najprije će se koristiti za pokriće gubitka iz prethodnih godina.

(7) Ako je tijekom dužeg razdoblja ukupni kapital Hrvatske narodne banke umanjen za gubitak iz prethodnih godina manji od temeljnog kapitala Hrvatske narodne banke, potrebni iznos do visine temeljnog kapitala osigurat će se u državnom proračunu u narednom srednjoročnom razdoblju.

(8) U smislu stavka 7. ovog članka ukupni kapital Hrvatske narodne banke čine temeljni kapital, opće pričuve, revalorizacijski računi i rezervacije za financijske rizike.«.

Članak 16.

Naslov iznad članka 60. mijenja se i glasi: »Financijski izvještaji«.

Članak 60. mijenja se i glasi:

»(1) Hrvatska narodna banka sastavlja financijske izvještaje u skladu sa Smjernicom (EU) 2016/2249 Europske središnje banke od 3. studenoga 2016. o pravnom okviru za računovodstvo i financijsko izvještavanje u Europskom sustavu središnjih banaka (ESB/2016/34).

(2) Za izvještavanje o transakcijama koje nisu regulirane Smjernicom iz stavka 1. ovoga članka Hrvatska narodna banka primjenjuje, pod uvjetom da ne postoji suprotna odluka Savjeta Hrvatske narodne banke, načela vrednovanja u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koje je prihvatila Europska unija, a koji su bitni za poslove i izvještaje Hrvatske narodne banke.«.

Članak 17.

Iza članka 60. dodaje se naslov iznad članka i članak 60.a koji glase:

»Konsolidacija financijskih izvještaja